

ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน
อำเภอมวกเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2
Administrative Skills of School Administrators According to the Opinions
of Teachers in Muak Lek District, Saraburi Primary Educational
Service Area Office 2

พลอยไพลิน ไชยรักษ์¹ ภควรรณ ลุนสำโรง²

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน อำเภอมวกเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 และเพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน อำเภอมวกเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำแนกตาม วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในอำเภอมวกเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 254 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60-1.00 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ

ผลการวิจัยสามารถสรุป ได้ดังนี้

1. ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน อำเภอมวกเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ทักษะทางมนุษย ทักษะทางการศึกษาและการสอน ทักษะทางเทคนิค ทักษะทางความคิดรวบยอด และทักษะทางความรู้ความคิด

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน อำเภอมวกเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำแนกตามตัวแปรวุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน พบว่า

2.1 ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอมวกเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์/วิทยาลัยนครราชสีมา

² อาจารย์ที่ปรึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์/วิทยาลัยนครราชสีมา

**NMCCON
2021**

การประชุมวิชาการระดับชาติ วิทยาลัยนครราชสีมา

ครั้งที่ 8 ประจำปี พ.ศ.2564

"สู่ชีวิตวิถีใหม่ ด้วยงานวิจัยทางสุขภาพและการบริการ"

27 มีนาคม พ.ศ. 2564

2.2 ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอมวกเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะทางเทคนิคแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนทักษะด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: .ทักษะการบริหารงาน, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The research purposes were: to study the administrative skills of school administrators according to the opinions of teachers in Muak Lek District, Saraburi Primary Educational Service Area Office 2; and to compare the administrative skills of school administrators according to the opinions of teachers in Muak Lek District, Saraburi Primary Educational Service Area Office 2, classified by education background and working experience. The research sample was the 254 teachers in Muak Lek District, Saraburi Primary Educational Service Area Office 2, and used the stratified random method, and stratified by the school size. The research instrument was the 5-levels estimate rating scale questionnaire with Index of Item Objective Congruence between 0.60-1.00, and reliability 0.88. The data analysis statistics were the percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way Analysis of Variance, and multiple-comparison by Scheffe' Method.

The research findings were:

1. The administrative skills of school administrators according to the opinions of teachers in Muak Lek District, Saraburi Primary Educational Service Area Office 2, the overall was at high level. When each aspect consideration, every aspect was at high level; descending order of mean was the human being skills aspect, the educational and teaching skills aspect, the technical skills aspect, the conceptual skills aspect, and the cognitive skills aspect, respectively.

2. The comparative results of administrative skills of school administrators according to the opinions of teachers in Muak Lek District, Saraburi Primary Educational Service Area Office 2, classified by education background and working experience found: (1) the teachers with different of education background had the opinions about the administrative skills of school administrators according to the opinions of teachers in Muak Lek District, Saraburi Primary Educational Service Area Office 2, the overall and each aspect did not different; and (2) the teachers with different of working experience had the opinions about the administrative skills of school administrators according to the opinions of teachers in Muak Lek District, Saraburi Primary Educational Service Area Office 2, the overall and each aspect did not different, when each aspect consideration found the technical skills aspect was different with statistical significance level .05, but the other aspects did not different.

Keywords: Administrative Skills, Administrators According

ความสำคัญและที่มาของปัญหาวิจัย

การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาคน เป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศหากประเทศใดประชากรได้รับการศึกษา การพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครองและวัฒนธรรมจะมีความมั่นคงก้าวหน้าสามารถรับรู้ข้อมูลข่าวสารของสังคมโลกได้ทันเหตุการณ์ ดังเช่นพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ว่า “ประเทศชาติของเราจะเจริญหรือเสื่อมลงนั้นย่อมขึ้นอยู่กับการศึกษาของประชาชนแต่ละคนเป็นสำคัญผลการศึกษาอบรมในวันนี้จะเป็นเครื่องกำหนดอนาคตของชาติในวันข้างหน้า การจัดการศึกษานั้นเป็นกระบวนการที่มีองค์ประกอบหลายประการ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่พึงปรารถนาในการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ การจัดการศึกษาจึงเป็นความจำเป็นที่ทุกประเทศต้องดำเนินการ เพื่อยกระดับคุณภาพประชากรพลະเพิ่มขีดความสามารถของประเทศในการแข่งขันระหว่างประเทศ

ในการปฏิบัติงานทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานให้บรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเป็นที่น่าพอใจผู้บริหารจะต้องอาศัยทักษะในการบริหารงานในการที่จะขอความร่วมมือจากทุกฝ่าย นั้นย่อมหมายถึงผู้บริหารต้องมีความรอบรู้ในงาน และต้องมีทักษะในการบริหารงาน (รัตนา อัทธภูมิสุวรรณ, 2542: 29) ในการบริหารงานทั่วไปนั้น ผู้บริหารมักจะประสบปัญหาต่างๆ สาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาอาจมาจากการขาดทักษะในการบริหารงานของผู้บริหาร การขาดประสบการณ์และความเข้าใจในสิ่งต่างๆ อันเป็นทักษะที่จำเป็นของผู้บริหารองค์การทางธุรกิจ ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารมี 3 ทักษะคือทักษะด้านเทคนิควิธี ทักษะด้านมนุษย์ และทักษะด้านความคิดรวบยอด แต่สถานศึกษาเป็นองค์การทางการศึกษาที่มีลักษณะแตกต่างจากองค์การธุรกิจ ดังนั้นการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิผล ผู้บริหารจำเป็นต้องมีทักษะทั้ง 5 ประการ คือ ทักษะทางความรู้ ความคิด ทักษะทางเทคนิค ทักษะทางการศึกษาและการสอน ทักษะทางมนุษย์และทักษะทางความคิดรวบยอด (จันทราณี สงวนนาม, 2545: 17-20) ซึ่งในการบริหารสิ่งใดก็ตามจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งนั้น และพัฒนาสมรรถภาพและทักษะในการบริหารสิ่งนั้นๆ ด้วยทักษะ (skill) เป็นความชำนาญหรือความเชี่ยวชาญในการทำอะไรร้อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนั้นทักษะในการบริหารจึงเป็นความชำนาญหรือเชี่ยวชาญในการบริหาร การบริหารองค์การทางธุรกิจนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องมีทักษะอย่างน้อยที่สุด 3 ทักษะ ดังนี้ ทักษะทางเทคนิค ทักษะทางมนุษย์ และทักษะทางความคิดรวบยอด แต่สถานศึกษาเป็นองค์การที่มีทักษะแตกต่างจากองค์การธุรกิจ ดังนั้น ในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิผลนั้นผู้บริหารจำเป็นต้องมีทักษะ 5 ประการ คือ ทักษะทางความรู้ ความคิด ทักษะทางมนุษย์ ทักษะทางการศึกษาและการสอน ทักษะทางเทคนิค และทักษะทางความรู้ความคิด (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2545: 1-6)

สภาพปัญหาปัจจุบันในเรื่องทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 พบว่า ขาดทักษะในการบริหารงานหลายประการในการบริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา ที่ผ่านมาผู้บริหารสถานศึกษาจำนวนมากไม่ได้ศึกษามาทางด้านการบริหารสถานศึกษาโดยตรง ถึงแม้จะเข้ามาดำรงตำแหน่งด้วยวิธีการใดๆ ก็ตาม ส่วนใหญ่ผลการบริหารงานจะออกมาตามลักษณะของการใช้ความรู้ที่ตนเองมีอยู่เป็นหลัก ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ซึ่งอาจจะขาดหลักวิชา ส่งผลให้ผู้ร่วมงานขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน ประสิทธิภาพการทำงานบุคลากรในสถานศึกษา ลดน้อยลง (ศักดิ์ศรี สนจิตร์, 2549 : 4)

จากการศึกษาทักษะที่สำคัญและจำเป็นในการบริหารงานของผู้บริหารดังกล่าวข้างต้นจะพบว่า ทักษะที่สำคัญและจำเป็น ประกอบด้วย 5 ทักษะ คือ ทักษะทางความรู้ ความคิด ทักษะทางเทคนิค ทักษะทางการศึกษาและการสอน ทักษะทางมนุษย์ และทักษะทางความคิดรวบยอด ซึ่งถ้าผู้บริหารมีทักษะในการบริหารงานทั้ง 5 ทักษะนี้จะมีส่งผลให้

สามารถจัดโครงสร้างและจัดบุคลากรได้เหมาะสมกับศักยภาพ สอดรับกับภาระและปริมาณงาน การดำเนินงานภายในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน อำเภอมหกเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 เพื่อจะได้ทราบข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาของผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีความสามารถในการบริหารสถานศึกษามากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนอำเภอมหกเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับทักษะการบริการงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนอำเภอมหกเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำแนกตาม วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

เนื้อหาที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน อำเภอมหกเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ประกอบไปด้วย 5 ทักษะ ดังนี้ 1) ทักษะทางความรู้ความคิด 2) ทักษะทางเทคนิค 3) ทักษะทางการศึกษาและการสอน 4) ทักษะทางมนุษย 5) ทักษะทางความคิดรวบยอด

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา อำเภอมหกเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 มีจำนวนครูผู้สอนทั้งหมด 750 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา อำเภอมหกเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำนวน 254 คน ซึ่งได้มาโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608) จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้นในการสุ่ม (Strata) และทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้มีลักษณะ เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลวุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนอำเภอมหกเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ใน 5 ทักษะ ได้แก่ 1). ทักษะทางความรู้ความคิด 2). ทักษะทางเทคนิค 3). ทักษะทางการศึกษาและการสอน 4). ทักษะทางมนุษย 5). ทักษะทางความคิดรวบยอด

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) โดยค่าแต่ละระดับมีความหมายดังนี้

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอนและวิธีการ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสาร หนังสือ ตำรา คู่มือ หลักการ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการประมวลเนื้อหาที่ใช้ในการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามสอบถามเกี่ยวกับการทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน อำเภอมหากเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2
3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาพร้อมให้คำแนะนำและปรับปรุงแก้ไข
4. แก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องของภาษา และคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.60-1.00
5. นำแบบสอบถามปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try-Out) กับครูผู้สอนโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ฉบับ แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach' s Alpha Coefficient) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.88

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2
2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามจำนวน 254 ฉบับ ไปแจกแก่กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถาม
4. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ซึ่งได้แบบสอบถามกลับคืนมา 254 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของบุคลากรในสถานศึกษาโดยใช้ค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน อำเภอมหากเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ทั้งโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 100)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน อำเภอมหากเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test for Independent Samples)

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน อำเภอมหากเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' test)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าร้อยละ

1.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2. สถิติการหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

2.1 ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item - Objective Congruence : IOC)

2.2 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' s Alpha Coefficient)

3. สถิติทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

3.1 การทดสอบค่าที (t-test for Independent Samples)

3.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Schffe' test)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน อำเภอมหากเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน อำเภอมหกเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยรวม และรายด้าน

ด้านที่	ทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร สถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	ทักษะทางความรู้ความคิด	3.52	.45	มาก
2.	ทักษะทางเทคนิค	3.62	.51	มาก
3.	ทักษะทางการศึกษาและการสอน	3.70	.50	มาก
4.	ทักษะทางมนุษย	3.77	.47	มาก
5.	ทักษะทางความคิดรวบยอด	3.60	.63	มาก
	รวม	3.64	.36	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน อำเภอมหกเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.36) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากลำดับมากไปน้อย คือ ทักษะทางมนุษย ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 0.47) ทักษะทางการศึกษาและการสอน ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = 0.50) ทักษะทางเทคนิค ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.51) ทักษะทางความคิดรวบยอด ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.63) และทักษะทางความรู้ความคิด ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 0.45) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน อำเภอมหกเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ตามตัวแปร วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน อำเภอมหกเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวม และรายด้าน

ทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร	ปริญญาตรี (131 คน)		สูงกว่าปริญญาตรี (123 คน)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1.ทักษะทางด้านความรู้ความคิด	3.52	.48	3.50	.42	.421	.674
2.ทักษะทางเทคนิค	3.55	.51	3.69	.48	2.120	.235
3.ทักษะทางด้านการศึกษาและการสอน	3.68	.52	3.71	.45	.514	.607
4.ทักษะทางมนุษย	3.75	.57	3.78	.55	.487	.626
5.ทักษะทางด้านความคิดรวบยอด	3.64	.61	3.56	.65	.949	.344
รวม	3.63	.37	3.65	.35	.439	.661

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 พบว่า ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอมวกเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 10 ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน อำเภอมวกเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้าน

ทักษะการบริหารงานของ ผู้บริหาร	แหล่งความ- แปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1.ทักษะทางด้านความรู้ ความคิด	ระหว่างกลุ่ม	.421	2	.211	1.010	.36
	ภายในกลุ่ม	52.309	251	.208		
	รวม	52.731	253			
2.ทักษะทางเทคนิค	ระหว่างกลุ่ม	4.492	2	2.246	9.353*	.00
	ภายในกลุ่ม	60.273	251	.240		
	รวม	64.765	253			
3.ทักษะทางการศึกษา และการสอน	ระหว่างกลุ่ม	.781	2	.390	1.615	.20
	ภายในกลุ่ม	60.667	251	.242		
	รวม	61.448	253			
4.ทักษะทางมนุษย์	ระหว่างกลุ่ม	.388	2	.194	.605	.54
	ภายในกลุ่ม	80.442	251	.320		
	รวม	80.830	253			
5.ทักษะทางด้านความคิดรวบ ยอด	ระหว่างกลุ่ม	.437	2	.219	.544	.58
	ภายในกลุ่ม	100.857	251	.402		
	รวม	101.294	253			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.487	2	.243	1.839	.16
	ภายในกลุ่ม	33.215	251	.132		
	รวม	33.702	253			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอมวกเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะทางเทคนิคแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยที่ค้นพบ ผู้วิจัยจะได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน อำเภออมก๋อเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ เกศนา พันทาเดช (2543: บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง ศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขต กำแพงนครเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวโดยศึกษาทักษะ 5 ด้าน คือ ทักษะทางความรู้ ความคิด ทักษะทางเทคนิค ทักษะทางการศึกษาและการสอน ทักษะทางมนุษย์ และทักษะทางความคิดรวบยอด ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกำแพงนครเวียงจันทน์มีทักษะการบริหารงานทั้งหมด 5 ด้าน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัย บุญยวรรีย์ เศรษฐวงศ์สกุล (2557: 187) ได้วิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ประสบการณ์ในการทำงาน และ ประสบการณ์ในการอบรมเชิงบริหารต่อปี ผลการศึกษา พบว่า 1. ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมมีทักษะการบริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีทักษะ การ บริหารอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพร รัตน์น้อย (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 มี ผลการวิจัยพบว่า 1). ทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2). การ บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน อำเภออมก๋อเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ การทำงาน ผู้วิจัยจะได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

2.1 ครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อทักษะในการบริหารงานสถานศึกษาของ ผู้บริหารสถานศึกษา อำเภออมก๋อเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า วุฒิการศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการปฏิบัติงาน ของผู้บริหาร เพราะผู้บริหารที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีจะมีประสบการณ์และมีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน มากกว่าผู้บริหารที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีศักยภาพในการปฏิบัติงานสูง มีความมุ่งมั่น พฤติกรรมเหมาะสมกับ ความเป็นผู้นำ มีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน กล้าคิด กล้าแสดงออก มีความมั่นใจในตนเอง สร้างความเชื่อมั่น ยอมรับ และความไว้วางใจให้กับครูในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุกัญญา สิงห์เชื้อ (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของข้าราชการครู ในอำเภอสามโคก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของ ข้าราชการครู อำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จำเรียง ไพบุลย์เบ็ญจะ (2550:67) ได้ศึกษาทักษะการบริหาร ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี พบว่า การเปรียบเทียบทักษะ การ

บริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อทักษะในการบริหารงานสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอมวกเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูต่างเห็นความสำคัญของทักษะการบริหารงานว่ามีภาระที่คล้ายกัน ตลอดจนความรับผิดชอบไม่แตกต่างกัน จึงทำให้ครูมีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านทักษะทางเทคนิคแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูที่มีประสบการณ์การทำงานสูงกว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า มีโอกาสได้เรียนรู้ ทำความเข้าใจ มองเห็นปัญหาได้ชัดเจน ถูกต้องตามความเป็นจริง ทำให้เกิดทักษะและทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงาน ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอมวกเหล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 2 ครูที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานมากมีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารมากกว่าครูที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพบุรณ์ สุขเจริญ (2548: ง) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์มากและประสบการณ์น้อยมีทักษะการบริหารงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรเกิดความภาคภูมิใจในวิชาชีพครู มีการจัดทำมาตรฐานเป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจน เพื่อให้มีมาตรฐานที่เหมาะสมและทุกคนยอมรับปฏิบัติ หรือจัดงานเลี้ยงสังสรรค์ ในโอกาสสำคัญต่างๆ เพื่อสร้างสัมพันธ์ไมตรีอันดีต่อกันระหว่างบุคลากรระดับต่าง ๆ

1.2 ผู้บริหารควรวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ อย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจสั่งการโดยคำนึงถึงส่วนร่วมเป็นสิ่งสำคัญ เช่น การจัดประชุมบุคลากร ให้บุคลากรมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการจัดทำมาตรฐานการทำงานและภาระงานของบุคลากรในโรงเรียน มีการจัดทำมาตรฐานเป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจน เพื่อให้มีมาตรฐานที่เหมาะสมและทุกคนยอมรับปฏิบัติ

1.3 ผู้บริหารควรนำแนวคิด กลยุทธ์ใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารสถานศึกษา และน่านโยบายไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

1.4 ผู้บริหารควรใช้ทรัพยากรในสถานศึกษาอย่างประหยัด และเกิดประโยชน์สูงสุด และนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาจัดระบบจัดทำข้อมูลที่เหมาะสมมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา

1.5 ผู้บริหารควรให้ความรู้แก่ครูเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล ให้ความรู้การปรับปรุงโครงสร้างและหลักสูตรของสถานศึกษา และให้คำแนะนำแก่ครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 เช่น ปัจจัยทางสังคม หรือปัจจัยทางการบริหาร

เอกสารอ้างอิง

- เกศนา พันทาเดช. (2543). การศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกำแพงนครเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว. ปรียญานิพนธ์ปรียญการศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2545). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.
- จำเรียง ไพบูลย์เบ็ญจะ. (2550). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ฉะเชิงเทรา : มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2532). การวิจัยเบื้องต้น. มหาสารคาม : ภาควิชาพื้นฐานของการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- บุญยวรีย์ เสวดวงศ์สกุล. (2557). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 3. วารสารบัณฑิตศึกษา ปีที่ 11 ฉบับที่ 53 เมษายน – มิถุนายน 2557, 187.
- ไพบูลย์ สุขเจริญ. (2548). การศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. สารนิพนธ์ปรียญการศึกษามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รัตนา อัทธภูมิสุวรรณ. (2542, กรกฎาคม-กันยายน). "การเสริมสร้างทักษะการบริหารในการทำงานร่วมกัน," ใน **พัฒนาเทคนิคศึกษา**. ปีที่ 11 (ฉบับ 31) : หน้า 29.
- ศักดิ์ศรี สนจิตร์. (2549). ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ปรียญการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- สุกัญญา สิงห์เชื้อ (2555). ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของข้าราชการครู ในอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. ปรียญการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุภาพร รัตน์น้อย. (2552). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับการบริหารโดยใช้เป็น **ฐานของผู้บริหารสถานศึกษา** สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. สารนิพนธ์ปรียญการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2539). **ทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา. (เอกสารประกอบการสอน).** กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Cronbach, L.J. (1990). **Essentials of Psychological Testing**. 5th edition. New York : Haper Collins Publishers.
- Krejcie, Robert B; & Morgan, Daryle W. (1970, Autumn). "Determining Sample Size For Research Activity," **Journal of Education and Psychological Meaurement**. Vol. 30 (No.3): pp 607-610.